

Sygn. akt IV U 518/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2016r.

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie

Wydział IV

w składzie:

Przewodniczący SSO Robert Grygiel

Protokolant Żaneta Tatyrcza-Turowska

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2016r. w Częstochowie

sprawy M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

z dnia 6 kwietnia 2016r. Nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 6 kwietnia 2016r. Nr (...) i przyznaje ubezpieczonemu M. K. prawo do emerytury od 1 marca 2016 roku

Sygn. akt IV U 518/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 kwietnia 2016 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił przyznania M. K. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że na dzień 1 stycznia 1999 roku ubezpieczony legitymuje się co prawda wymaganym 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym, jednakże nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. W szczególności nie można zaliczyć do okresów wykonywania pracy w warunkach szczególnych okresu w zatrudnieniu od 10 maja 1976 roku do 31 lipca 1992 roku na stanowisku piekarza, ponieważ jest ono niezgodne z resortowym wykazem stanowisk.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł M. K., domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

M. K. urodził się w dniu(...) W dniu 31 marca 2016 roku ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury, powołując się między innymi na złożone wcześniej w organie rentowym świadectwo wykonywania prac w

szczególnych warunkach wystawione przez (...)w P., z którego wynika że w okresie od 10 maja 1976 roku do 31 lipca 1992 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę przy wypieku pieczywa, na stanowisku piekarza. Wnioskodawca w istotnym dla sprawy okresie do dnia 31 grudnia 1998 roku:

1. od 17 grudnia 1972 roku do 31 lipca 1975 roku był zatrudniony w Piekarni (...)w G., w tym w okresie od 17 grudnia 1972 roku do 31 grudnia 1974 roku jako uczeń praktycznej nauki zawodu;
2. od 1 października 1975 roku do 13 grudnia 1975 roku był zatrudniony w Piekarni(...) w G. (2 miesiące i 13 dni);
3. od 10 maja 1976 roku do 4 marca 1990 roku był zatrudniony w Gminnej Spółdzielni (...) w P. (13 lat, 9 miesięcy i 23 dni);
4. od 5 marca 1990 roku do 31 lipca 1992 roku był zatrudniony w Gminnej Spółdzielni (...) w P. – Piekarnia agent W. K. (2 lata, 4 miesiące i 27 dni);
5. od 1 sierpnia 1992 roku do 31 października 1992 roku był zatrudniony w Piekarni (...) w M. (3 miesiące);
6. od 1 grudnia 1992 roku do 30 czerwca 1994 roku był zatrudniony w Piekarni (...) w M., w tym w okresie od 1 lipca do 2 sierpnia 1993 roku korzystał z urlopu bezpłatnego (1 rok, 5 miesięcy i 29 dni po odliczeniu urlopu bezpłatnego);
7. od 6 lipca 1994 roku do 24 października 1994 roku pobierał zasiłek dla bezrobotnych;
8. od 1 listopada 1994 roku do 30 kwietnia 1996 roku był zatrudniony w Piekarni nr (...) w M. (1 rok, 6 miesięcy);
9. od 1 czerwca 1996 roku do 31 grudnia 1998 roku był zatrudniony w Piekarni (...) w M. (2 lata, 7 miesięcy).

(v akta rentowe)

W dniu 10 maja 1976 roku M. K. podjął pracę w Gminnej Spółdzielni (...) w P. na stanowisku piekarza piecowego. Do zadań ubezpieczonego na tym stanowisku należała obsługa pieca piekarniczego między innymi wkładanie i wyjmowanie pieczywa z pieca. Pracę w powyższym charakterze odwołujący wykonywał w systemie trzyzmianowym, stale, w pełnym wymiarze czasu pracy i nie był delegowany do jakichkolwiek innych zadań.

Z dniem 5 marca 1990 roku M. K. został przeniesiony do piekarni prowadzonej przez agenta W. K., przy czym nie miało to żadnego wpływu na jego faktyczny zakres obowiązków, a jedynie zmianie uległ jego system czasu pracy z trzyzmianowego na dwuzmianowy (zmiany nocna i dopołudniowa).

(v. akta osobowe odwołującego oraz jego wyjaśnienia k. 33, zeznania świadka W. K. k. 32verte)

W okresie od 1 sierpnia 1992 roku do 31 października 1992 roku M. K. był zatrudniony w Piekarni (...) w M., w okresie od

1 grudnia 1992 roku do 30 czerwca 1994 roku był zatrudniony w Piekarni (...) w M., w tym w okresie od 1 lipca do 2 sierpnia 1993 roku korzystał z urlopu bezpłatnego, w okresie od 1 listopada 1994 roku do 30 kwietnia 1996 roku był zatrudniony w Piekarni (...)w M., a następnie w okresie od

1 czerwca 1996 roku do 31 grudnia 1998 roku ponownie pracował w Piekarni (...) w M.. We wszystkich powyższych okresach zatrudnienia ubezpieczony pracował jako piekarz piecowy przy wypieku pieczywa, tj. zajmował się obsługą pieca piekarniczego, a pracę tą wykonywał stale w pełnym wymiarze czasu pracy i nie był delegowany do jakichkolwiek innych zadań.

(v. akta osobowe odwołującego oraz jego wyjaśnienia k. 33, zeznania świadków B. Z., M. N. i H. S. k. 32-33)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z postanowieniami art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 887), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W myśl art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4).

Co należy rozumieć pod pojęciem „przepisów dotychczasowych” rozstrzygnięte zostało w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01 (OSNP 2002/10/243), w której wskazano, iż zawarte w art. 32 ust. 4 ustawy odesłanie do przepisów dotychczasowych, sankcjonujących obowiązywanie rozporządzenia, można odnosić tylko do tych przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.), które regulują materię określoną w przepisie ustawy, a więc wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk, oraz warunki, na jakich osobom wykonującym te prace przysługuje prawo do emerytury. Zachowały zatem moc przepisy § 4-8a określające wiek emerytalny i okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach pracowników wykonujących prace wyszczególnione w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, przepisy § 9-15 określające wiek emerytalny i warunki przechodzenia na emeryturę osób zatrudnionych w szczególnym charakterze, a ponadto przepis § 3 określający ogólny wymagany okres zatrudnienia oraz przepis § 2 ust. 1 stanowiący, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Zgodnie z § 3 w/w rozporządzenia, do uzyskania prawa do emerytury wymagany jest dla mężczyzny okres zatrudnienia w wymiarze 25 lat. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnie wiek emerytalny, wynoszący dla mężczyzn 60 lat, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych (§ 4 ust. 1). Praca w warunkach szczególnych winna być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku (§ 2 ust. 1).

W ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczony spełnia wszystkie powołane wyżej warunki do uzyskania prawa do emerytury, albowiem z dniem 2 listopada 2015 roku osiągnął wiek 60 lat, złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa i według stanu na dzień 1 stycznia 1999 roku posiada okres pracy w wymiarze ponad 25 lat, w tym ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Spór w niniejszej sprawie dotyczy możliwości zaliczenia ubezpieczonemu do okresów wykonywania pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia

w Gminnej Spółdzielni (...) w P. od 10 maja 1976 roku do

4 marca 1990 roku oraz od 5 marca 1990 roku do 31 lipca 1992 roku (zatrudnienie

w piekarni prowadzonej przez ajenta W. K.), a także od 1 sierpnia 1992 roku do 31 października 1992 roku w Piekarni (...) w M.,

w okresie od 1 grudnia 1992 roku do 30 czerwca 1994 roku w Piekarni (...) w M., w okresie od 1 listopada 1994 roku do 30 kwietnia 1996 roku w Piekarni (...) w M. oraz w okresie od 1 czerwca 1996 roku do 31 grudnia 1998 roku ponownie w Piekarni (...) w M..

Należy w tym miejscu podnieść, że okresy pracy w warunkach szczególnych wskazane w powołanym wyżej rozporządzeniu w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach mogą być wykazywane przez zainteresowanego przed sądem wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi przez Kodeks postępowania cywilnego, a w szczególności dokumentami z osobowych akt pracowniczych, zeznaniami świadków, wyjaśnieniami stron.

W obecnym stanie prawnym zarządzenia resortowe zawierające uściślenia dokonane w innym okresie przez właściwych ministrów, polegające na ustaleniu wykazów stanowisk, powołane w świadectwach wykonywania prac w warunkach szczególnych nie mają wartości normatywnych, lecz jedynie informacyjne.

„W państwie prawnym nie jest dopuszczalne zamieszczanie w rozporządzeniu jako akcie wykonawczym upoważnienia do podejmowania określonych działań przez inny podmiot i wyposażanie go w kompetencje wykonawcze. W świetle Konstytucji

z 1997 roku rozporządzenie jako akt wykonawczy oparty na ustawie nie może zawierać subdelegacji. W konsekwencji, przedmiotem wykładni są wyłącznie przepisy ustawy i wydane na jej podstawie akty wykonawcze. [...] W rezultacie zatem o spełnieniu przesłanki „praca w szczególnych warunkach” przesądza wykonywanie pracy wymienionej w załącznikach A i (...) do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku, które stanowią integralną część rozporządzenia jako aktu wykonawczego, niezależnie od tego, w jakim zakładzie praca taka była (lub jest) wykonywana.” (por. glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 1999 roku III RN 25/99 T. M. OSP 2002/4/48 t.2).

W ocenie Sądu Okręgowego, z zebranego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że w okresach zatrudnienia w Gminnej Spółdzielni (...) w P. od 10 maja 1976 roku do 4 marca 1990 roku oraz od 5 marca 1990 roku do 31 lipca 1992 roku, w Piekarni (...) w M. od 1 sierpnia 1992 roku do 31 października 1992 roku, w Piekarni (...) w M. od 1 grudnia 1992 roku do 30 czerwca 1994 roku oraz od 1 czerwca 1996 roku do 31 grudnia 1998 roku i w Piekarni (...) w M. od

1 listopada 1994 roku do 30 kwietnia 1996 roku, z wyłączeniem okresu urlopu bezpłatnego od 1 lipca do 2 sierpnia 1993 roku (łącznie 22 lata i 19 dni) ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę bezpośrednio przy wypieku pieczywa (obsłudze pieców piekarniach, w tym wkładaniu do nich i wyjmowaniu z nich pieczywa), która została wymieniona w Dziale X, poz. 11 Wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku nr 8, poz. 43 ze zm.).

Ustalenia faktyczne w powyższym zakresie Sąd Okręgowy oparł na treści zeznań słuchanych w charakterze świadków B. Z. (prowadziła Piekarnię (...))

w M.), W. K. (prowadził jako agent piekarnię należącą do Gminnej Spółdzielni (...) w P.), M. N. (prowadził piekarnię w M.) i H. S. (wspólnie z A. G. prowadził piekarnię w M.), albowiem są one obszerne, szczegółowe, jednoznaczne, zgodne wzajemnie ze sobą oraz z treścią wyjaśnień ubezpieczonego i dokumentami znajdującymi się w jego aktach osobowych. Wiarygodność powyższych dowodów nie była przy tym w żaden sposób kwestionowana przez organ rentowy, który jedynie kolejny raz przyjął skrajnie formalistyczne (i całkowicie błędne) stanowisko o konieczności literalnej zgodności stanowiska wskazanego przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy warunkach szczególnych ze stanowiskami wskazanymi w nieobowiązujących zarządzeniach resortowych.

Ponieważ zatem ubezpieczony legitymuje się ogólnym stażem emerytalnym wynoszącym ponad 25 lat, a także okresem pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu w warunkach szczególnych w wymiarze przekraczającym 15 lat oraz jak już wyżej wskazano spełnia wszystkie pozostałe warunki do nabycia prawa do tzw. „wcześniejszej emerytury”, przysługuje mu prawo do żadanego świadczenia.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz przepisów powołanych w treści uzasadnienia, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 1 marca 2016 roku.